2. nóvember 2021

UMBÆTUR ERU FORSENDA FRAMFARA

Guðmundur Árnason

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Heildstæð áætlanagerð og stefnumörkun í opinberum fjármálum skv. LOF

Langtímahorfur í efnahagsmálum og opinberum fjármálum 30+ ár	• Mat á líklegri þróun samfélags-, atvinnu-, umhverfis- og byggðaþátta og lýðfræðilegra breytna til næstu áratuga • Áhrif á afkomu, fjárhagsstöðu og skuldbindingar opinberra aðila, þ.e. sjálfbærni opinberra fjármála.
Fjármálastefna 5+ ár	• Meginmarkmiðasetning stjórnvalda um opinber fjármál, þ.m.t. fyrir ríkissjóð • Afkomu- og skuldamarkmið til 5 ára • Tvenns konar fjármálareglur : Grunngildi og tölusettir mælikvarðar um afkomu og skuldastöðu
Fjármálaáætlun 5+ ár	• Nánari útfærsla á markmiðum fjármálastefnunnar • Nánari stefnumörkun um þróun tekna, gjalda og efnahags (þ.m.t. ráðstafanir) • Stefnumótun og áætlanagerð – forgangsröðun útgjalda og útgjaldarammar fyrir málefnasvið ákveðnir
Fjárlög 1 ár	• Nánari útfærsla á markmiðum fjármálaáætlunar fyrir komandi fjárlagaár • Útgjöld eftir málefnasviðum og málaflokkum auk sundurliðunar í fjárveitingar til stofnana í fylgiriti • Útfærsla á aðgerðum fyrir komandi fjárlagaár

Helstu áskoranir í opinberum fjármálum

1: Stöðva skuldasöfnun og vinna bug á undirliggjandi og viðvarandi hallarekstri sem hefur aukist mikið vegna kórónuveirufaraldursins

2: Fjármálastefna stjórnvalda þarf að vera ábyrg og trúverðug, styðja í senn við peningamálastefnuna og vöxt hagkerfisins

3: Byggja þarf upp fjárhagslegan styrk ríkissjóðs og treysta sjálfbærni opinberra fjármála til að geta tekist á við efnahagsáföll og fyrirséðar langtíma áskoranir í opinberum fjármálum

Tvö stærstu efnahagsáföllin í hagsögu Íslands

hafa átt sér stað sl. 15 ár

Ríkisfjármálunum var beitt af krafti til að milda áhrif kórónuveirufaraldursins

Uppsafnaður halli á afkomu ríkissjóðs var um 20% af VLF árin 2008 og 2009 samanborið við um 18% halla árin 2020 og 2021*.

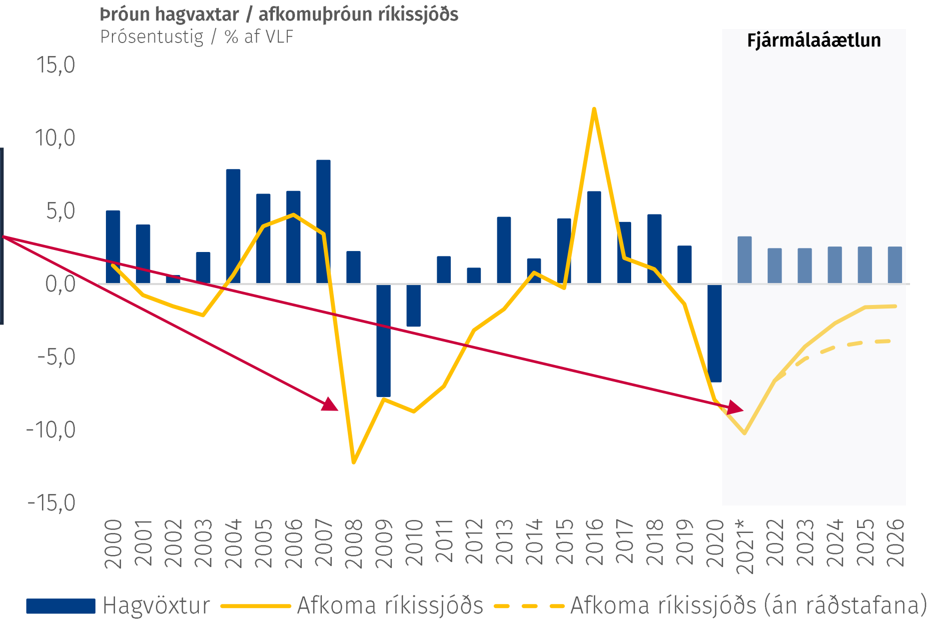

* Forsendur fjármálaáætlunar 2022-2026. Vísbendingar eru um að hagvöxtur árið 2021 verði nokkru sterkari en þar var gert ráð fyrir. Þá eru einnig útlit fyrir að afkoma ríkissjóðs fyrir árið í heild verði betri út frá 6 mánaða uppgjöri ríkissjóðs. Sjá nánar í fréttatilkynningu fjármála- og efnahagsráðuneytisins þann 27. ágúst 2021: https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2021/08/27/Afkoma-rikissjods-27-milljordum-betri-en-aaetlad-var-horfur-um-baetta-afkomu-a-arinu-/

Grípa þarf til ráðstafana til að varna verulegum og varanlegum hallarekstri

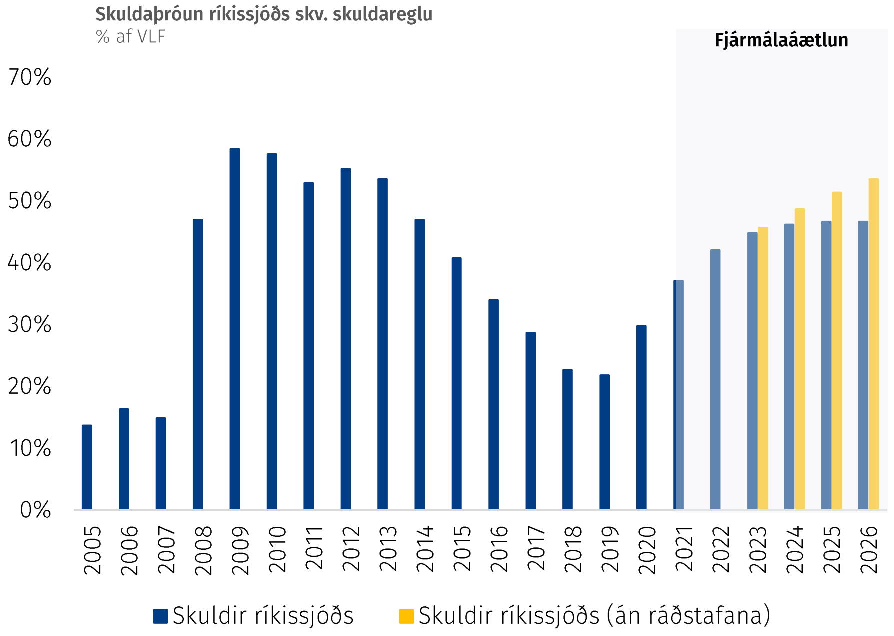

Árangursmiðuð áætlanagerð er **hluti af þeirri lagaumgjörð** sem sett er með lögum um opinber fjármál

Árangursmiðuð áætlanagerð

Úthlutun fjármagns sett í samhengi við árangur

Lykilspurningar

Áætlanagerð á grunni stefnu

Hvernig getur áætlanagerð og forgangsröðun í auknum mæli tekið mið af stefnumótun og markmiðasetningu ráðuneyta og árangri í starfsemi og þjónustu? (kerfi og verklag)

Framkvæmd á grunni áætlana

Hvernig getur kerfisbundin notkun árangursupplýsinga stutt við ákvarðanatöku um fjármögnun og þróun starfsemi og málefnasviða?

Hvernig byggjum við **árangursmenningu** ráðuneyta og stjórnenda?

Hvernig bætir **FJR** samtalið við ráðuneytin varðandi árangur? Hvernig bæta **ráðuneytin** eftirfylgni sína með árangri stofnana o.fl.? Hvernig má styrkja yfirsýn **Alþingis** á samhengi fjármuna og árangurs?

Framsetning árangursupplýsinga

Hvernig gerum við árangur starfsemi og þjónustu upp með skýrari hætti?

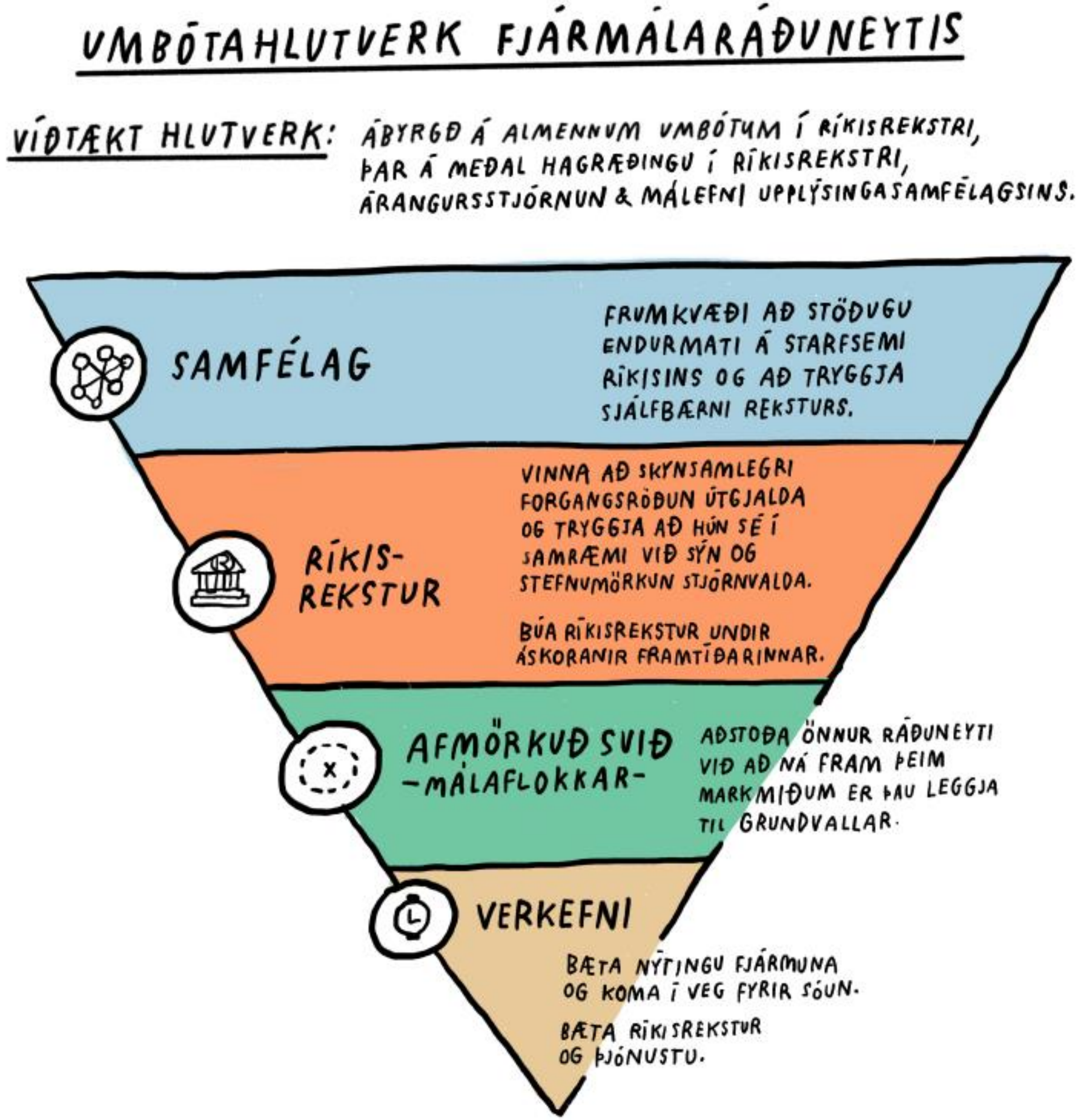
UMBÓTAHLUTVERK FJÁRMÁLARÁÐUNEYTIS
VÍÐTÆKT HLUTVERK:
ÁBYRGÐ Á ALMENNUM UMBÓTUM Í RÍKISREKSTRI, ÞAR Á MEÐAL HAGRÆÐINGU Í RÍKISREKSTRI, ÁRANGURSSTJÓRNUN & MÁLEFNI UPPLÝSINGASAMFÉLAGSINS.
SAMFÉLAG
FRUMKVÆÐI AÐ STÖÐUGU ENDURMATI Á STARFSEMI RÍKISINS OG AÐ TRYGGJA SJÁLFBÆRNI REKSTURS.
RÍKIS-REKSTUR
VINNA AÐ SKYNSAMLEGRI FORGANGSRÖÐUN ÚTGJALDA OG TRYGGJA AÐ HÚN SÉ Í SAMRÆMI VIÐ SÝN OG STEFNUMÖRKUN STJÓRNVALDA.
BÚA RÍKISREKSTUR UNDIR ÁSKORANIR FRAMTÍÐARINNAR.
AFMÖRKUÐ SVIÐ -MÁLAFLOKKAR-
AÐSTOÐA ÖNNUR RÁÐUNEYTI VIÐ AÐ NÁ FRAM ÞEIM MARKMIÐUM ER ÞAU LEGGJA TIL GRUNDVALLAR.
VERKEFNI
BÆTA NÝTINGU FJÁRMUNA OG KOMA Í VEG FYRIR SÓUN.
BÆTA RÍKISREKSTUR OG ÞJÓNUSTU.

Covid knúði fram breytingar

- Stofnanir tóku stór skref í átt að nýjum þjónustuleiðum og breyttum starfsháttum
- Mikilvægt að fara ekki aftur í sama farið
- Nýtum þann breytingakraft sem varð til og breytum til framtíðar
- Viðbragðsgeta og sveigjanleiki stjórnsýslunnar þarf að vera til staðar

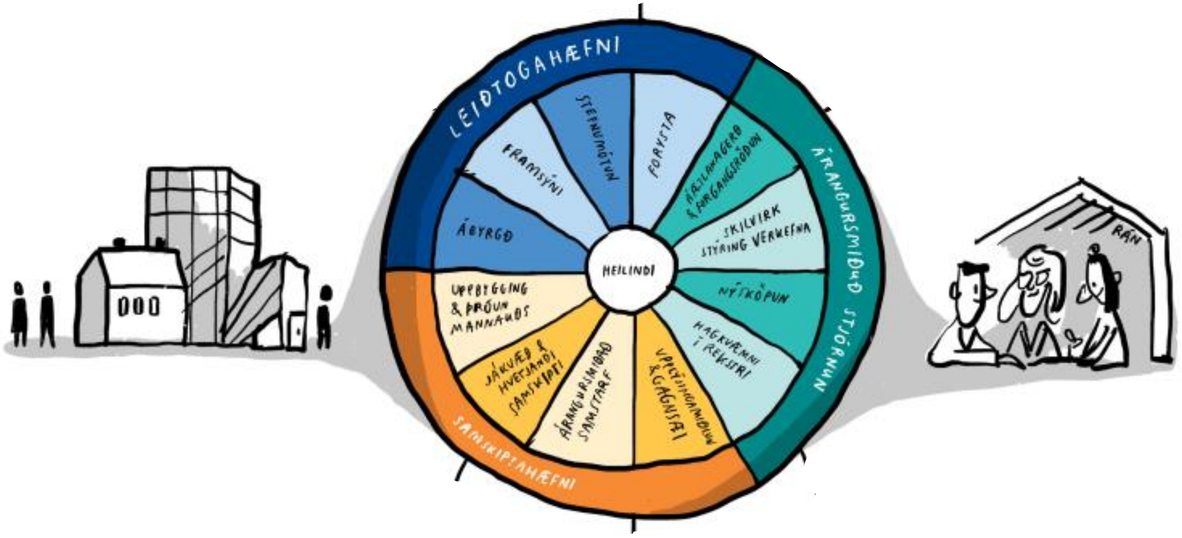
LEIÐTOGAHÆFNI
ÁRANGURSMIÐUÐ STJÓRNUN
SAMSKIPTAHÆFNI
HEILINDI
FRAMSÝNI
STEFNUMÓTUN
FORYSTA
ÁBYRGÐ
SKILVIRK STÝRING VERKEFNA
NÝSKÖPUN
HAGKVÆMNI Í REKSTRI
UPPBYGGING & ÞRÓUN MANNAUÐS
JÁKVÆÐ & HVETJANDI SAMSKIPTI
ÁRANGURSMIÐAÐ SAMSTARF
RÁN

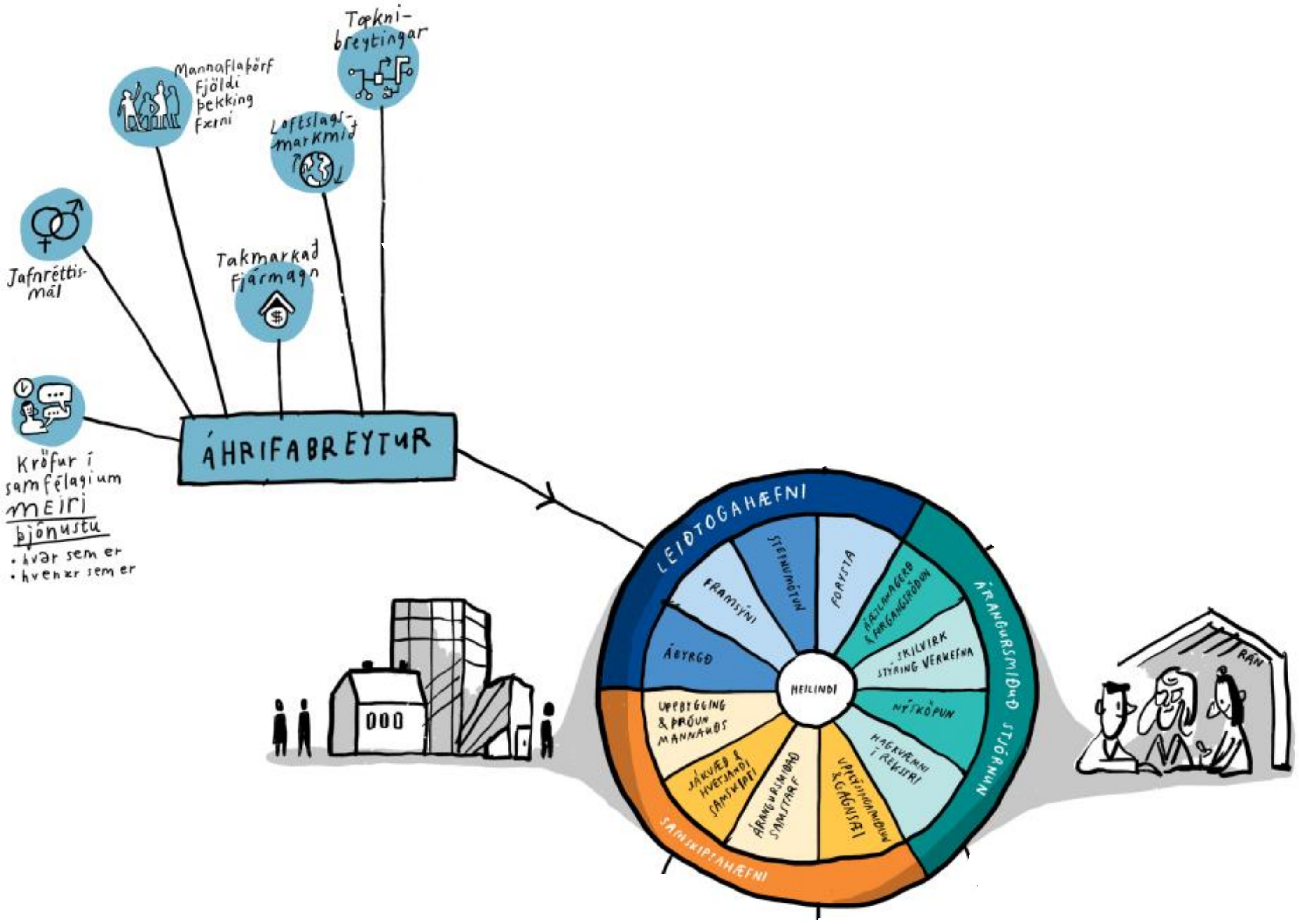
Tækni-
breytingar
Mannaflaþörf
Fjöldi
Þekking
Færni
Loftslags-
markmið
Jafnréttis-
mál
Takmarkað
fjármagn
Kröfur í
samfélagium
meiri
þjónustu
• hvar sem er
• hvenær sem er
ÁHRIFABREYTUR
LEIÐTOGAHÆFNI
FRAMSÝNI
STEFNUMÓTUN
FORYSTA
ÁBYRGÐ
ÁRANGURSMIÐUÐ STJÓRNUN
ÁÆTLANAGERÐ & FORGANGSRÖÐUN
SKILVIRK STÝRING VERKEFNA
NÝSKÖPUN
HAGKVÆMNI Í REKSTRI
HEILINDI
SAMSKIPTAHÆFNI
UPPBYGGING & ÞRÓUN MANNAUÐS
JÁKVÆÐ & HVETJANDI SAMSKIPTI
ÁRANGURSMIÐAÐ SAMSTARF
UPPLÝSINGAMIÐLUN & GAGNSÆI
RÁN

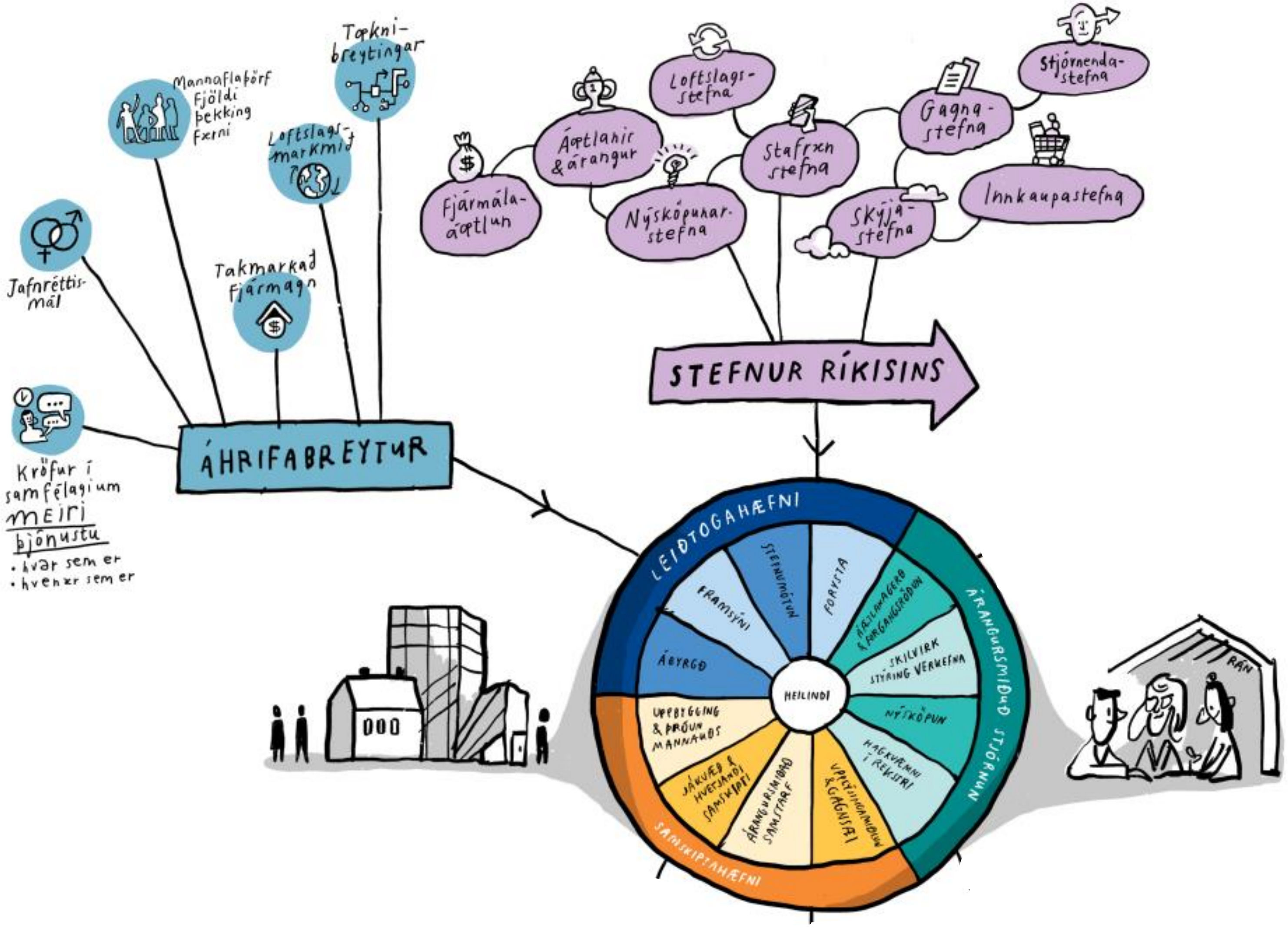
Tækni-breytingar
Mannaflaþörf
Fjöldi
Þekking
Færni
Loftslags-markmið
Jafnréttis-mál
Takmarkað fjármagn
Kröfur í samfélagium
meiri þjónustu
• hvar sem er
• hvenær sem er
ÁHRIFABREYTUR
Loftslags-stefna
Stjórnenda-stefna
Áætlanir & árangur
Gagna-stefna
Stafræn stefna
Fjármála-áætlun
Nýsköpunar-stefna
Skýja-stefna
Innkaupastefna
STEFNUR RÍKISINS
LEIÐTOGAHÆFNI
FRAMSÝNI
STEFNUMÓTUN
FORYSTA
ÁBYRGÐ
ÁÆTLANAGERÐ & FORGANGSRÖÐUN
SKILVIRK STÝRING VERKEFNA
HEILINDI
NÝSKÖPUN
HAGKVÆMNI Í REKSTRI
UPPBYGGING & ÞRÓUN MANNAUÐS
JÁKVÆÐ & HVETJANDI SAMSKIPTI
ÁRANGURSMIÐAÐ SAMSTARF
UPPLÝSINGAMIÐLUN & GAGNSÆI
ÁRANGURSMIÐUÐ STJÓRNUN
SAMSKIPTAHÆFNI
RÁN

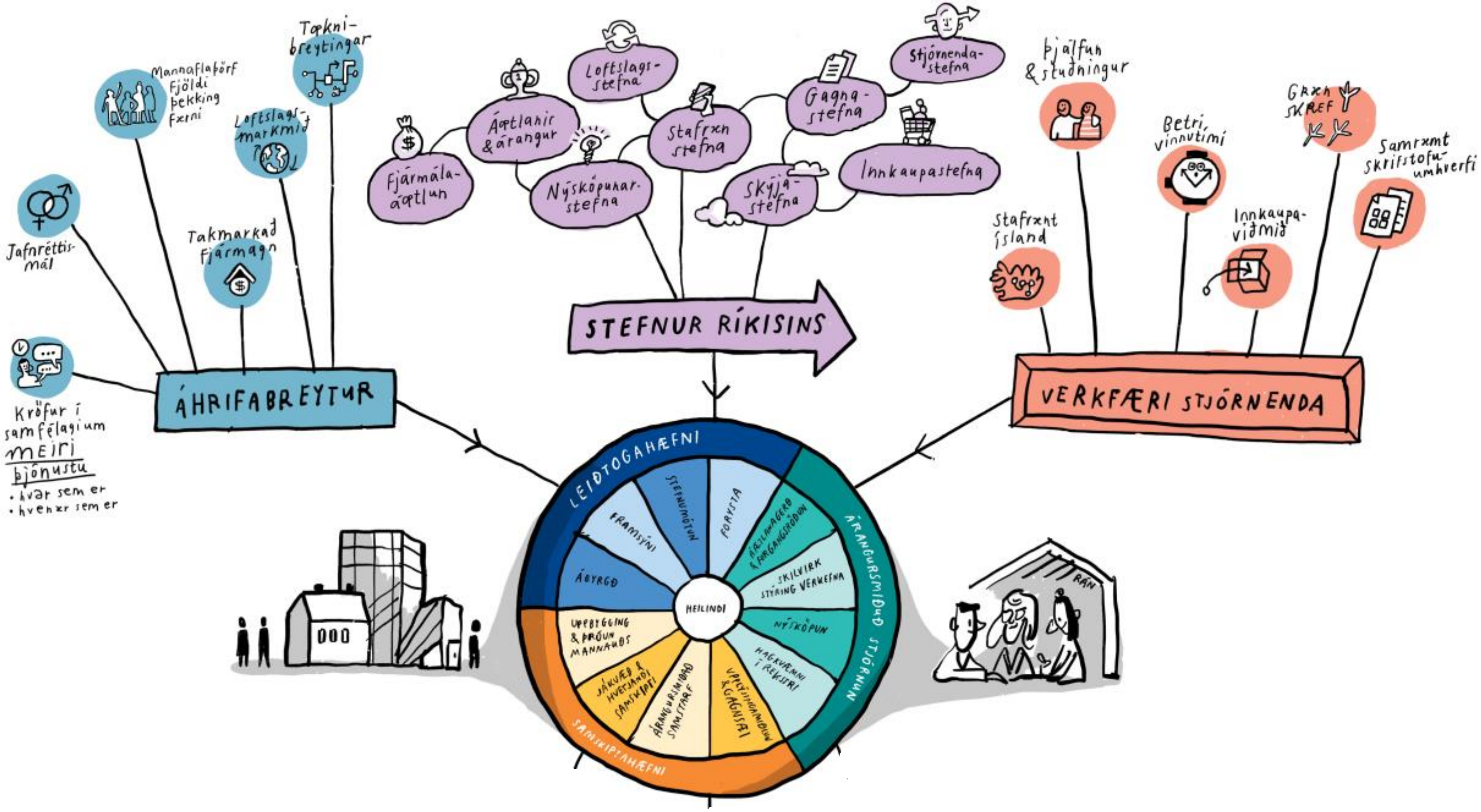
Tækni-breytingar
Mannaflaþörf
Fjöldi
þekking
Færni
Loftslags-markmið
Jafnréttis-mál
Takmarkað fjármagn
Kröfur í samfélagium
meiri þjónustu
• hvar sem er
• hvenær sem er
ÁHRIFABREYTUR
Fjármála-áætlun
Áætlanir & árangur
Nýsköpunar-stefna
Loftslags-stefna
Stafræn stefna
Skýja-stefna
Gagna-stefna
Stjórnenda-stefna
Innkaupastefna
STEFNUR RÍKISINS
Þjálfun & stuðningur
Betri vinnutími
Græn skref
Samræmt skrifstofu-umhverfi
Stafrænt Ísland
Innkaupa-viðmið
VERKFÆRI STJÓRNENDA
LEIÐTOGAHÆFNI
FRAMSÝNI
STEFNUMÓTUN
FORYSTA
ÁBYRGÐ
HEILINDI
ÁRANGURSMIÐUÐ STJÓRNUN
ÁÆTLANAGERÐ & FORGANGSRÖÐUN
SKILVIRK STÝRING VERKEFNA
NÝSKÖPUN
HAGKVÆMNI Í REKSTRI
SAMSKIPTAHÆFNI
UPPBYGGING & ÞRÓUN MANNAUÐS
JÁKVÆÐ & HVETJANDI SAMSKIPTI
ÁRANGURSMIÐAÐ SAMSTARF
UPPLÝSINGAMIÐLUN & GAGNSÆI

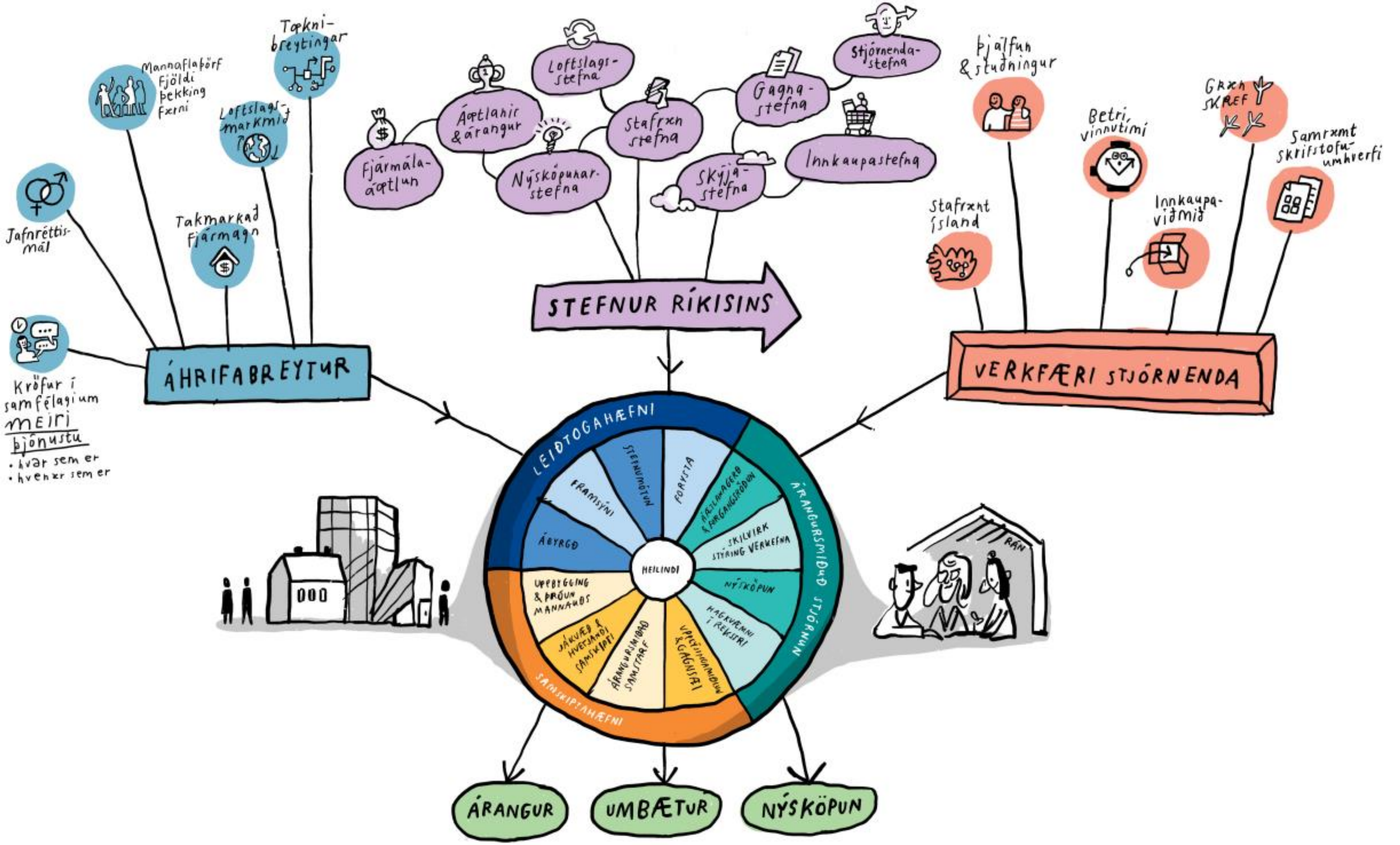
Tækni-breytingar
Mannaflaþörf
Fjöldi
Þekking
Færni
Loftslags-markmið
Jafnréttis-mál
Takmarkað fjármagn
Kröfur í samfélagium
meiri þjónustu
• hvar sem er
• hvenær sem er
ÁHRIFABREYTUR
Fjármála-áætlun
Áætlanir & árangur
Loftslags-stefna
Nýsköpunar-stefna
Stafræn stefna
Gagna-stefna
Stjórnenda-stefna
Skýja-stefna
Innkaupastefna
STEFNUR RÍKISINS
Þjálfun & stuðningur
Betri vinnutími
Græn skref
Samræmt skrifstofu-umhverfi
Stafrænt Ísland
Innkaupa-viðmið
VERKFÆRI STJÓRNENDA
LEIÐTOGAHÆFNI
FRAMSÝNI
STEFNUMÓTUN
FORYSTA
ÁBYRGÐ
ÁRANGURSMIÐUÐ STJÓRNUN
ÁÆTLANAGERÐ & FORGANGSRÖÐUN
SKILVIRK STÝRING VERKEFNA
NÝSKÖPUN
HAGKVÆMNI Í REKSTRI
HEILINDI
SAMSKIPTAHÆFNI
UPPBYGGING & ÞRÓUN MANNAUÐS
JÁKVÆÐ & HVETJANDI SAMSKIPTI
ÁRANGURSMIÐAÐ SAMSTARF
UPPLÝSINGAMIÐLUN & GAGNSÆI
RÁN
ÁRANGUR
UMBÆTUR
NÝSKÖPUN